

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-163

8.3.2023

Storebrand Forsikring AS

Ulykke

Fotball – vridning av kne – retningsendring – dytt bakfra – ulykkestilfelle?

Forsikrede fikk en vridning av kne under organisert fotballkamp. I legevaktnotatet fremgår vridning og at benet stoppet opp i kunstgresset. I skademeldingsskjemaet, som hadde begrensning på antall tegn man kunne skrive, beskrev forsikrede en plutselig retningsendring for ballen, som medførte vridning i kneet idet han endret retning. Etter avslag opplyste han om retningsendring for både ball og han selv, samtidig som han ble dyttet i ryggen, som medførte at foten traff underlaget tidligere og med større kraft enn hva en uhindret kroppsbevegelse ville gitt. I tillegg hang foten seg opp i kunstgresset. Saken gjaldt om hendelsen var å anse som et ulykkestilfelle, slik dette er definert i vilkårene. Nemnda bemerket generelt at den i sin bevisvurdering tillata tidsnære opplysninger størst vekt. Nemnda bemerket videre at det å henge fast i underlaget, retningsendringer for ball og spiller, samt dytt/press fra motspillere, ikke kunne anses som en ulykkeshendelse når man spiller fotball. Uavhengig av hvilket faktum som måtte legges til grunn hadde forsikrede ikke sannsynliggjort at skaden oppstod som en følge av en ulykkesskade. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede fikk en skade under organisert fotballkamp 13.10.21.

Det er ingen beskrivelse av hendelsesforløpet i de fremlagte journalene utover notatet fra legevakten:

A: Vridning av kne under fotballkamp ikveld. Hørt høyt smell. Akutt sterke smerter i hø kne. Usikker hvordan det vred seg. Benet stoppet opp i kunstgresset. Tidligere ingen ligament skade, men operert menisk x3, usikker hvor mange av dem hø side (...)

MR av høyre kne 19.10.21 (med undersøkelse fra 2.6.17 til sammenligning) viste:

R: Tilkommet forandringer som ved sekvele vridningstraume med hydrops, benmargsødem/bone-bruise, ruptur i fremre korsbånd og rupturforandringer i begge menisker. Uendrede postoperative forandringer i mediale menisk: og sekvele strekkskade proksimalt i mediale kollateralligament.

I skademelding 7.12.21 er hendelsen beskrevet slik: "Organisert fotballkamp, ball endret plutselig retning av motspiller som medfører at jeg får vridning i kneet idet jeg endrer retning". I klagen til selskapet, klagen til Finansklagenemnda og oversendelse 18.10.22 fremgår at det er en teknisk begrensning på 139 tegn i skademeldingsskjemaet når det gjelder beskrivelse av skaden.

Selskapet avsto kravet 27.1.22, under henvisning til manglende ulykkesskade.

Forsikrede klaget på vurderingen 22.2.22. I klagen er hendelsen beskrevet slik:

Jeg spilte i forsvar og det som starter rekken av hendelser som til slutt fører til skaden er at en pasning blir slått i retning av målet jeg skal forsvare. Jeg snur meg rundt og starter løpsbevegelsen mot eget mål. Det er flere både med- og motspillere mellom ballen og meg, så jeg ser ikke at ballen tar i en spiller og endrer

plutselig retning. Dette medfører at også jeg må gjøre en plutselig retningsforandring idet jeg oppdager plutselig endret ballbane. Med høyrefoten i luften, som en del av et løpesteg, begynner jeg retningsforandringen i den nye plutselige retningen ballen tok. Motspiller gir meg så en dytt i ryggen (noe jeg naturligvis er helt uforberedt på siden han er bak meg og jeg ser han ikke), hvilket medfører at jeg blir skjøvet i opprinnelig retning idet jeg har startet bevegelse i ny retning. Dette medfører at høyrefoten treffer underlaget tidligere og med mye mer kraft enn hva min egen uhindrede kroppsbevegelse ville ha tilsagt. Ikke minst er min intensjonelle kroppsbevegelse i ny retning, og ikke i opprinnelige hvor jeg blir skjøvet som følge av dyttet, hvilket medfører at da foten støter mot underlaget er kneet i feilstilling og får en ukontrollert vridning da kraftmomentet kroppen får i en annen retning enn min intensjon er umulig å forhindre. I tillegg henger foten seg opp i kunstgressunderlaget selv om jeg bruker sko beregnet for spill på kunstgress (dette står også skrevet i notat fra legevakt samme kveld som skaden skjedde). I sum fører disse forholdene til at lårbein glir vekk fra leggbein med stor kraft slik at korsbåndet ryker som en strikk, lårbein og leggbein slås mot hverandre og medfører såkalt bone bruise og flere små frakturer, samt at meniskene får «komplekse rupturer».

Selskapet opprettholdt avslaget 15.7.22.

Forsikrede klaget til Finansklagenemnda 24.8.22.

Ved oversendelse av legevaktnotat 28.9.22, skrev forsikrede at han ønsket "å kommentere følgende setning i journalen for å unngå tvil: "Usikker hvordan det vred seg." - Her refereres det til at jeg til lege var usikker på hvordan, eller hvilken vei, kneet rent mekanisk vred seg. (...)". Forsikrede var ikke i tvil om hvilke hendelser som hadde ført til skaden.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han har vært utsatt for en ulykkesskade. Det var en teknisk begrensning i skademeldingsskjemaet som gjorde at forsikrede kun fikk lagt inn en kortfattet setning som beskrivelse. Dersom selskapet mente den korte beskrivelsen i skademeldingen var for lite detaljert, burde de kontaktet han for å få en bedre beskrivelse. Man må legge til grunn den senere mer omfattende beskrivelsen av hendelsen. Forsikrede fokuserte også naturligvis på skaden og ikke detaljer rundt hendelsesforløpet i sin kontakt med helsevesenet. Hendelsesforløpet må regnes som en ulykke og bør gi dekning iht. vilkårene. Det er selvsagt en risiko for all slags skade i forbindelse med fotball, men forsikrede anslår nøkternt å ha spilt fotball 3 x/ukene i over 30 år, altså totalt i underkant av 5000 ganger. I 4999 av de gangene har forsikrede ikke opplevd noen alvorlig kneskade som denne. Det må da være rimelig å hevde at aktuelle skadetilfelle ikke kan sies å være innenfor en risiko som fotball normalt innebærer. Heller er denne situasjonen som forsikrede har beskrevet så tilfeldig og ulykksalig, hvor en rekke momenter inntreffer på en slik måte at skaden skjer, at den bør vurderes til å være nettopp en ulykke. Forsikrede har ikke hevdet at det er upåregnelig eller uventet at man er i kontakt med motspillere under en fotballkamp. Derimot er en dytt bakfra, når man er langt unna der hvor ballen befinner seg, ikke en ordinær del av spillets gang, det er helt uventet og noe som fort gjør at man mister kontrollen.

Alle sakene selskapet har vist til avviker fra denne hendelsen. Det er ikke tale om en unnamanøver eller ordinær del av spillets gang. Det er heller ikke en villet kroppsbevegelse etter forsikrede ble dyttet (som i fotballen regnes som en overtredelse), og det er da ikke en "egen kroppsbevegelse" som forårsaket skaden. Dyttet kan heller ikke sammenlignes med et sammenstøt. Tilfellet kan sammenlignes med sak 2017-659 hvor et sammenstøt med underlaget etter et fall ble ansett som en ulykkesskade. I denne saken ga dyttet i ryggen, mens forsikrede var i fart, en fallfornemmelse. I ren refleks satte forsikrede foten ned i underlaget i en annen stilling og tidligere enn den uhindrede og tilsiktede kroppsbevegelse tilsa for å gjenvinne balanse og ikke falle fremover/på skrå. Det kan fint sammenlignes med å ta seg for med hendene når man faller, noe man gjerne gjør i ren refleks for å dempe et fall.

Videre fremgår det av Rt-1988-394 at det stilles små krav til den ytre begivenheten i en rekke tilfeller, og at en uventet dytt i ryggen (noe man umulig kan forutse eller se når man er langt unna ballen) må vurderes å tilfredsstille nemndas oppsummering om at "noe i den ytre situasjonen har utviklet seg på en uventet måte". Forsikrede har også vist til avgjørelse 2017-823 om at taklinger bakfra normalt vil være ulovlig, og utenfor den risiko man må ha akseptert ved utøvelsen av fotball. Dyttet bakfra er langt unna ballen og ulovlig iht. fotballforbundets spilleregler (regel 12). Forsikrede har også stilt spørsmål ved foreliggende praksis og selskapenes tolkning av hva som er en ulykke, som betegnes som uheldig. Det hadde vært bedre med et tydelig unntak for fotball i vilkårene, når det i praksis er svært sjeldent man kan få en skade dekket.

Selskapet har i det vesentlige anført at aktuelle skade ikke er forårsaket av en plutselig og uforutsett ytre begivenhet, og at det derfor ikke er en ulykke i vilkårenes forstand. Hva som ligger i ulykkesbegrepet er nærmere kartlagt i nemndspraksis; det må foreligge noe uventet som ligger utenfor den alminnelige risiko som følger av den aktuelle aktivitet. Skader som følge av egne kroppsbevegelser, oppfyller etter nemndspraksis ikke kravet til ulykkeshendelse. Selskapet forstår det slik at aktuelle skade oppsto som følge av retningsforandringer på grunn av endret ballbane, dytt i ryggen fra motspiller og på grunn av at fot/sko ble sittende fast i kunstgressunderlaget. Retningsforandringer og brå bevegelser for å følge spillet, er en naturlig del når man spiller fotball. Dytt og knuffing med motspillere og det å "henge igjen" i kunstgresset når man spiller fotball, er noe en fotballspiller må være forberedt på kan skje og som dermed ligger innenfor den risiko som er akseptert. Se avgjørelse 2022-380, 2021-241, 2021-390, 2019-560, 2018-475, 2018-282 og 2015-310.

Selskapet har også fremhevet Høyesteretts retningslinjer for bevisvurdering oppstilt i Rt-1998-1565, og at det i de tidsnære opplysningene (skademeldingen og akuttjournalnotatet), er ingenting som tilsier at det har skjedd noe ytre og uforutsett, men at det dreier seg om vridning av kne ifm. en retningsforandring og foten satte seg fast i underlaget. Etterfølgende opplysninger må tillegges mindre vekt, men uavhengig av hvilket faktum som legges til grunn, er ikke aktuelle hendelse å anse som en ulykke i vilkårenes forstand.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om hendelsen 13.10.21 er å anse som et ulykkestilfelle, slik dette er definert i vilkårene.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden. Det innebærer at det er forsikrede som i tilstrekkelig grad må sannsynliggjøre at vilkårene for utbetaling er oppfylt.

Fra vilkårene siteres:

1.3.8 Ulykesskade

Med ulykesskade forstås fysisk skade på en person forårsaket ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet, "et ulykkestilfelle", som inntreffer i forsikringstiden.

Etter vilkårene er det avgjørende om skaden er "forårsaket ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet".

I tråd med retts- og nemndspraksis legger nemnda til grunn at det kreves at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte, og at dette "noe" førte til skaden. Høyesterett har slått fast at det må stilles små krav til den ytre begivenheten, jf. Rt-1988-394 s. 397. Skader som skyldes egen kroppsbevegelse faller utenfor ulykkesbegrepet. Videre må ulykkesbegrepet tilpasses den risiko som forsikrede med viten og vilje utsetter seg for, dvs. den risiko som han med viten og vilje aksepterer ved å delta i den aktuelle sportslige aktiviteten. Dette har betydning for tolkingen av "plutselig og uforutsett ytre begivenhet", jf. blant annet FinKN 2021-488, 2016-390 og

2015-310.

Nemnda tar utgangspunkt i at man tar en viss risiko når man spiller fotball, og at ikke alle skader som inntreffer under en fotballkamp kan anses som en ulykke. Skade som skyldes egen kroppsbevegelse faller utenfor ulykkesbegrepet, og det er lagt til grunn i en rekke tidligere nemndsavgjørelser at det ikke foreligger en ulykkeshendelse når man får en vridning i kneet under en fotballkamp, jf. blant annet FinKN 2021-279 og 2019-904. Videre følger det av nemndspraksis at sammenstøt med en annen motspiller, og retningsendringer på ballen, må anses som en ordinær del av spillets gang, og således en del av den risiko en må anses å ha akseptert ved å spille fotball, jf. blant annet FinKN 2019-560 og 2015-502.

Det er gitt forskjellige beskrivelser av hendelsesforløpet i saken. I bevisvurderingen tillegger nemnda tidsnære opplysninger størst vekt, spesielt hvis det er beskrivelser foretatt av fagfolk for å klarlegge en tilstand, for eksempel nedtegnelser i legejournaler om funn og pasientens symptomer. Bevis som er tilkommet senere, særlig etter at det oppstod uenighet med selskapet, tillegges på den annen side mindre vekt. Dette er i tråd med Høyesteretts retningslinjer i HR-2018-2344-A avsnitt 39 og 40, og Rt-1998-1565, og er dessuten et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Den mest tidsnære beskrivelsen fremgår av notatet fra legevakten, dette er også den eneste beskrivelsen av hendelsesforløpet i de fremlagte journalene. Her er det notert "Vridning av kne", "Usikker hvordan det vred seg", og at benet "stoppet opp i kunstgresset". I skademeldingen er det utdypet at vridningen skyldes at en ball plutselig endret retning.

I klagen 22.2.22 er det gitt en mer utfyllende beskrivelse av hendelsesforløpet. Der fremgår at ballen "tar i en spiller og endrer plutselig retning", som medfører at forsikrede må gjøre en "plutselig retningsforandring", men at en motspiller uventet gir forsikrede en dytt i ryggen, som skyver forsikrede i opprinnelig retning. Dette "medfører at høyrefoten treffer underlaget tidligere og med mye mer kraft enn hva min egen uhindrede kroppsbevegelse ville ha tilsagt". Kneet er da i feilstilling og får en ukontrollert vridning. "I tillegg henger foten seg opp i kunstgressunderlaget". Det bemerkes at det ikke er fremlagt opplysninger om hendelsesforløpet som tilsier at motspilleren opptrådte på en måte som lå utenfor den risiko som deltakelse i fotball normalt innebærer. Sammenstøt med og dytt fra en motspiller må anses som en ordinær del av spillets gang, og derfor en del av den risiko som den forsikrede må anses å ha akseptert ved å spille fotball, jf. 2021-241.

Det å henge fast i underlaget, retningsendringer for ball og spiller, og dytt/press fra motspillere, er ikke å anse som en ulykkeshendelse når man spiller fotball. Selv om det i beskrivelsen fremgår at alle tre momenter skjedde samtidig, og at hendelsen skjer et stykke unna ballen, kan ikke nemnda se at det er tale om en ulykesskade i vilkårenes forstand.

Uavhengig av hvilket faktum som legges til grunn kan ikke nemnda se at forsikrede har sannsynliggjort at skaden oppstod som en følge av en plutselig, ytre begivenhet. Hendelsen kan etter dette ikke anses som en ulykke i forsikringsvilkårenes forstand.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Mallings (leder), Barbro Paulen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).